

50 maddede
CUMHURİYET'İN
100.YILI

Doğan Satmış

© KARAKARGA YAYINLARI 432

*Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.*

50 MADDEDE CUMHURİYET'İN 100. YILI

Doğan Satmış

Genel Yayın Yönetmeni: Mustafa Kutlukhan Perker

Yayın Koordinatörü: Semran Karaçayır

Editör: Neslihan Perker

Kapak Tasarımı: Sedat Gösterikli

Mizampaj: Emirhan Perker

Sosyal Medya-Grafik: Mesud Topal

1. Baskı: Ekim 2023

ISBN: 978-625-8360-55-4

*İmtiyaz Sahipleri: Destek Yapım Prodüksiyon Dış Tic. A.Ş.
Karakarga Yayınları, Destek Yayınları'nın alt kuruluşudur.*

Yayıncı Sertifika No. 43196

Adres: Abdi İpekçi Cad. No. 31/5

Nişantaşı/İstanbul

Tel. (0 212) 252 22 42

Faks: (0 212) 252 22 43

 karakarga.com

 info@karakarga.com

 [karakargayayinlari](https://www.facebook.com/karakargayayinlari)

 [karakargayayinlari](https://www.instagram.com/karakargayayinlari)

 [karakargayayin](https://twitter.com/karakargayayin)

Baskı: Deniz Matbaa Mücellit

Adres: Maltepe Mahallesi Hastane Yolu Sokak

No. 1/6 Zeytinburnu - İstanbul

Tel. 0 212 613 30 06

Matbaa Sertifika No. 48625

50maddede

CUMHURİYET'İN
100.YILI

Doğan Satmış

“Osmanlı hükümdarları ve yakınları pariltılı büyük g sterişler içinde yaşayabilmek için ülkenin ve Millet’in bütün kaynaklarını kuruttuktan başka, Millet’in her türlü gelirin’i karşılık göstererek ve devletin onurunu, ře-refini ayaklar altına alarak birçok borçlara girmişlerdi. O denli ki, devlet bu borçların faizini bile ödeyemeyecek duruma gelmiş, dünya gözünde batmış sayılırdı. Mirasçısı olduğumuz Osmanlı Devleti’nin dünya gözünde hiçbir değeri, erdemi ve onuru kalmamıştı. Uluslararası hakların dışında bırakılmış, sanki koruyuculuk ve güdüm altına alınmış gözüküyordu.”

Atatürk, NUTUK

“İki devrim çok önemlidir ve Millet’in kalbine öyle iř-lenmiştir ki, söküp atmak mümkün değildir, biri kadın hakları, öteki de Harf Devrimi’dir.”

İsmet İNÖNÜ

İçindekiler

ÖNSÖZ.....	11
OSMANLI NEDEN ÇÖKTÜ?	15
OSMANLI İMPARATORLUĞU'NUN BİR CUMHURİYETE DÖNÜŞMESİ NEDEN ÖNEMLİYDİ?.....	27
OSMANLI'DA ŞERİAT KANUNLARI.....	31
DÜYUN-U UMUMİYE BELASI	37
CUMHURİYET ÖNCESİNDE TÜRKİYE FOTOĞRAFI.....	43
İŞGAL ALTINDAKİ İSTANBUL: "GELDİKLERİ GİBİ GİDERLER"	49
PADİŞAHLAR FERMAN İLE BİNLERCE YILLIK ARKEOLOJİK ESERLERİ BİLE DAĞITMIŞTI.....	55
PEKİ CUMHURİYET YERİNE SALTANAT KALSA OLMAZ MIYDI?	61
BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI VE MUSTAFA KEMAL'İN EKİM 1918'DEKİ ÇIKIŞI: "BİZİM SAVAŞ YENİ BAŞLIYOR"	71
DAYANAKSIZ İDDİALAR: "19 MAYIS 1919 'BİR DEVLET OPERASYONU'YDU. MUSTAFA KEMAL'İ VAHDET'TİN SEÇTİ"	83
SAMSUN'A GİDERKEN MUSTAFA KEMAL'E VERİLEN PARA KONUSU.....	95
MUSTAFA KEMAL OLMASA CUMHURİYET KURULUR MUYDU?.....	101
MUSTAFA KEMAL'İN ÖNÜNÜ KESMEK İSTEYENLER	107
MUSTAFA KEMAL'İN BASINA VERDİĞİ ÖNEM VE İLK İPUCU.....	113
OSMANLI, SEVR ANTLAŞMASI'NI ONAYLADI, İNGİLİZ BAŞBAKANI: "ARTIK TÜRKİYE YOKTUR"	119
KRONOLOJİ: MİLLİ MÜCADELE'NİN SATIR BAŞLARI	123
SALTANATIN KALDIRILMASI	131

SAMSUN'LA BAŞLAYAN SÜRECİN SONUNDA DÖNÜM NOKTASI: LOZAN ANTLAŞMASI	135
CUMHURİYETİN KURULMASI	147
CUMHURİYET İLE MONARŞİ ARASINDAKİ FARKLAR	157
CUMHURİYET NEDEN FAZİLETTİR?	165
HİLAFET VE HALİFELİK NEDEN KALDIRILDI?	169
HİLAFET KALSA, TÜRKİYE MÜSLÜMANLARIN LİDERİ OLURDU İDDİASI	177
İLK CUMHURİYET YILLARINDA KARŞI DEVİRİM GİRİŞİMLERİ	185
ATATÜRK'E YÖNELİK SUİKAST GİRİŞİMLERİ VE TALAT PAŞA'NIN KATİLİ	191
LAİKLİK İLKESİ VE CUMHURİYET	199
CUMHURİYETİN TÜRKİYE'YE KAZANDIRDIKLARI	205
CUMHURİYETİN KADINLARA GETİRDİĞİ HAKLAR	209
KADIN HAKLARININ TÜRKİYE'YE GELMESİNİN BİR ÜSTÜNLÜĞÜ VAR	225
HARF DEVRİMİ İLE ALFABENİN DEĞİŞTİRİLMESİNİN FAYDALARI	231
DİL DEVRİMİ, HARF DEVRİMİ'NDEN FARKLI MIYDI, SONUÇLARI NE OLDU?	239
KIYAFET DEVRİMİNİN ÖNEMİ	249
TARİKATLAR VE MEDRESELER KAPATILDI, YENİ VE MODERN OKULLAR AÇILDI	255
GENÇ TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE 142 ALMAN AKADEMİSYEN SİĞİNDİ	265
CUMHURİYET VE EKONOMİ	271

CUMHURİYET İSTANBUL'A KİŞİLİK KAZANDIRDI ANKARA'YI MODERN BİR BAŞKENTE DÖNÜŞTÜRDÜ.....	277
CUMHURBAŞKANLIĞI SENFONİ ORKESTRASI.....	285
TÜRKİYE CUMHURİYETİ NEDEN TEK BAŞINA MUSTAFA KEMAL'E MAL EDİLMELİ?.....	291
KÜRTLER AÇISINDAN BAKINCA CUMHURİYET	297
CUMHURİYET İRKÇİ BİR YAPILANMA MIDIR?	303
CUMHURİYET OLMASA TÜRKİYE NE OLURDU?.....	307
MÜSLÜMAN ÜLKELER İÇİNDE TÜRKİYE'NİN DÜNYADAKİ YERİ	311
TÜRKİYE CUMHURİYETİ 100 YAŞINA GELDİĞİ HALDE NEDEN BATI ÜLKELERİNİN SEVİYESİNE ÇIKAMIYOR?.....	317
TÜRKİYE'DE BAZI KESİMLER 100 YILLIK CUMHURİYETE NEDEN KARŞI?.....	321
CUMHURİYET 100.YILINDA KURUMSALLAŞTI MI?	325
TÜRKİYE 50'Lİ YILLARDA GÜNÜMÜZDEN ÇOK DAHA İTİBARLIYDI	331
CUMHURİYET KİME EMANETTİR VE İKİNCİ YÜZYILI NASIL OLUR?.....	335
ATATÜRK VE DEVRİMLERİ NEDEN BU KADAR ÖNEMLİ?	339
OSMANLI SANDIĞIMIZ KADAR TUTUCU BİR TOPLUM MUYDU?	345

ÖNSÖZ

Türkiye Cumhuriyeti 100. yılını kutluyor.

Bu aynı zamanda “çağdaşlaşmanın” da 100 yaşının kutlandığı anlamına geliyor.

Ve Türkiye’ye, çağdaşlaşma yolunu açan Cumhuriyeti armağan eden Mustafa Kemal Atatürk oldu.

Atatürk’süz bir Cumhuriyet tarihi yazılamaz.

Cumhuriyet bir devrimdi, yıkılmış, parçalanmış, geri kalmış, yok olmak üzere olan bir toplumdaki, çağdaş bir devlet yaratıldı.

Bu yüzden tüm dünya Atatürk’ü çok farklı bir yere koyuyor, ayrıcalıklı ve özel bir konumda değerlendiriyor ve alkışlıyor.

Atatürk’ün, Türkiye’yi kurma mücadelesi verdiği günlerde bir İngiliz Başbakanı kendi meclisinde “Artık Türkiye yoktur!” diyordu.

Atatürk ve Milli Mücadele’ye omuz verenler, İngilizlerin bu sözünü boşa çıkardılar.

Sadece bu sözü boşa çıkarmakla kalmayıp, dünya milletler ailesine, çağdaş, yeni bir üye kazandırdılar.

Dünya milletler ailesinin bu yeni üyesi, kurucusu Atatürk'ün "Yurtta barış, dünyada barış" ilkesine sıkı sıkıya bağlı kalan ve bu nedenle de saygı gören bir ülke oldu.

Cumhuriyetin ilk 15 yılı, Atatürk'ün de hayatının son 15 yılı demektir.

Bu süre içinde yapılanlara bakılınca, insanın başı dönüyor.

Önce savaşlar kazanıp, bunu masalarda kabul ettirdikten sonra, çağdaş bir ülke yaratmak için bu kadar büyük sorunu, bu kadar kısa sürede çözmek gerçekten insanüstü bir çalışmayı gerektiriyordu ve bu yapıldı.

Cumhuriyetin 100'üncü yılı kutlu olsun.

Cumhuriyeti kurup bize bırakan Atatürk'e minnet borçluyuz.

100 yıl bir insan için çok uzun, ancak devletler için kısa bir süredir.

Atatürk'ün de dediği gibi, bu Cumhuriyeti, ikinci, üçüncü ve sonraki yüzyıllara gençler taşıyacaklar.

Ve hedefleri de belli:

Atatürk'ün sözleriyle, "Muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkmak" yani çağdaş uygarlığı aşmak.

Doğan SATMIŞ

12 Ekim 2023

1

OSMANLI NEDEN ÇÖKTÜ?

Osmanlı Devleti altı asrı aşkın bir süre yaşayan büyük bir imparatorluktu. 623 yıl boyunca varlığını sürdürdü. Çok bilinen isimleriyle yükselme, gerileme ve çöküş dönemi yaşadı ve sonunda da bu büyüklüğünü sürdüremedi ve bitişi kaçınılmaz oldu.

Osmanlı'nın neden çöktüğü konusunda, çeşitli teoriler ve iddialar vardır. Ancak bu konuda en yetkin uzman olan ve “Tarihçilerin Kutbu” olarak nitelenen Prof. Halil İnalçık, Osmanlı'nın geri kalması konusunda şunları söylüyordu:

“Birinci derece devlet olan Osmanlıları Avrupa'da ikinci derecede bir devlete düşüren iki büyük gelişme oldu, birincisi; ilim ve teknoloji sayesinde yalnız metalürji değil, bütün ilim sahalarında Avrupa yeni